

GRAFFITI

Ahojte, párik, kto ste, čo ste? Predstavte okolitému svetu seba a vaše ume nie.

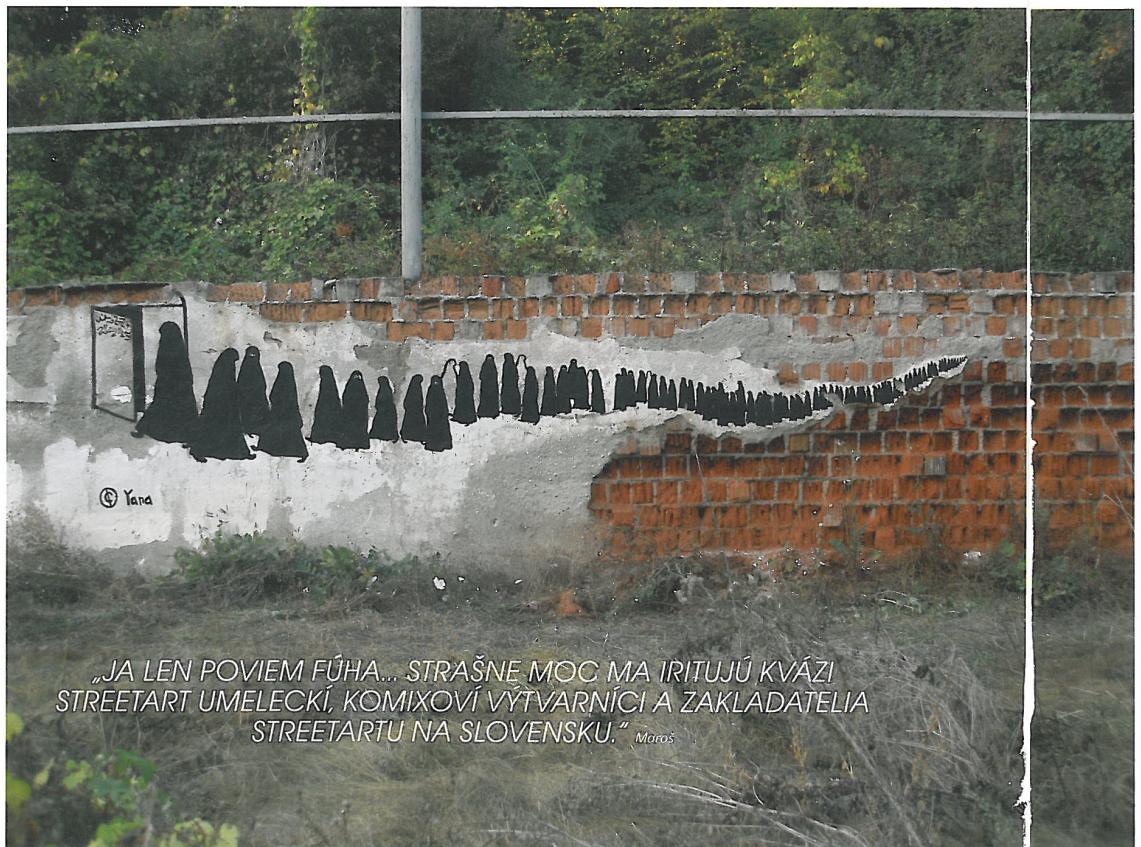
Maroš: Výtvorné cítenie mám od detsťa. Na strednej škole, v roku 1995, som sa začal venovať maľovaniu graffiti a posledných 4 až 5 rokov aj streetartu, ktorý ma posunul k sietofláci. Momentálne prevádzkujem malú sietofláčovú dielňu a pokúsam sa rozbehnúť textilnú znacku Alternative. Tento rok som dokončil bakalára a rád by som na magistra.

Janka: Ja som študovala na gymku. Hned po nóm som išla študovať na VŠVU sklárske výtvarníctvo, ale tam sa mi nepáčila, a tak som to nechala hneď v prvom ročníku. Teraz budem končiť maľbu na fakulte umenia v Košiciach. Odkedy som s Marošom, tak spolu chodíme aj na streetartovú akciu a malovať von.

No vy ste mi pekný párik :) Ako ste sa vlastne dali dokopy?

Maroš: Na škole, ja som bol prvák a Janka druháčka. Ona sa mi páčila, tie sme chodili na drinky, musele som ju rok namotávať.

Maroš, čo teba baví, príťahuje, inšpiruje na maľbu, a Jani, naopak, čo teba na graffiti/streetart?

Maroš: Zo začiatku som (ako writer) mal s maľbou problém. Teraz, ako prestavám skečovat pišmo, ma príťahuje väčšia možnosť realizácie. Veci sa dajú viac premakáta, to ma teraz príťahuje viac. Aj keď, popravde, bojujem s tým, pretože som bol zvyknutý na formu písma a čistú estetiku graffiti, farby, tvary.

Janka: Mne sa najviac páči, že sa to celé deje vonku. Má to priamejšiu spätinu v porovnaní s akademickým svetom a je to také prijemne neformálne.

Každý ste z iného umeleckého prostredia, ak to tak môžem napísat. Preto sa chcem opýtať, ako často dochádza medzi vami ku konfrancii názorov?

Maroš: Obaja si otvorené poviem, čo si myslíme. Ja myslím viac technicky a moje dopyty sú teda viac z tohto súdu. Na Janke sa mi páči, že veci, čo tvori, sú veľmi výtvarné. Keď už niečo maluje, veľa okolo danej témy číta, študuje a hľada.

Janka: Kedže ja tvorím viac pocitovo a intuitívne, tak na Marošovi obdivujem jeho do detailov premyslené a na milimetre presné geometrické obrazy. Má veľmi špecifický rukopis.

Pekne sa doplníte :) Už ste namaľovali niečo spolu?

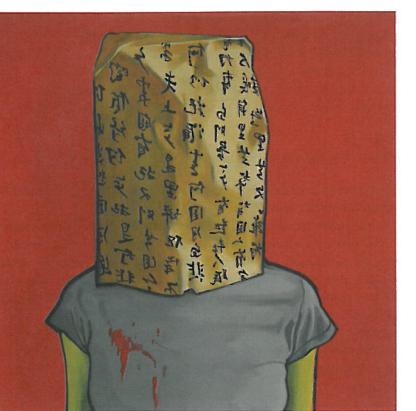
Maroš: Maľovali sme už pár vecí spolu na Streetart Summite na Stanici v Žiline, ale aj voľne vonku. Do obrazov to ešte neprešlo, ale možné to je. Každopádne sme to už plánovali.

Čo tour? V graffiti vec bežná. Plánujete, alebo ste už aj maľovali mimo SR? Ty, Maroš, si svojho času patril k priekopníkom tour u nás, už to z teba opadlo?

Maroš: Chystáme sa teraz do Prahy, takže tam určite vybehneme von. Čo sa týka mňa, je to pravda, ale akosi mám pocit, že nemám už toľko prachov... príbude mi veľa práce a hlavne som si dal veľkú životnú zásadu neurobiť už žiadny vlak. A tours sú hlavne o tom.

Sponomínať vlaky. Napiš niečo viac...

Maroš: Ja som miloval maľovať „trejny“. Prvý som spravil v Kremnici v 97 roku a rok na to som ich mal už 40. V roku 2000 som bol spolu s Čkem na prvej tour vo Varšave a v tých časoch boli „Varšavské pomaranče“ ako omaľovánky, takže som dal hned 13 panelov. Po Ostrrov4Graffiti v Žiline sme cestovali aj ďalej. Čechy nepočítam, to je doma. ▶

MAROŠ A JANKA OD GRAFFITI K MAĽBE A OD MAĽBY K STREET ARTU

GRAFFITI

Môžesh vypísať súčet štátov, kde vše si maľovali? A otázka na Janku, ako sa pozerá na „kriminálnu minulosť“ svojho priateľa?

Maroš: Čechy, Poľsko, Nemecko, Francúzsko, Rakúsko, Bulharsko, Holandsko, Rumunsko... niektoré viackrát.

Janka: Mne sa celé to maľovanie nejaví ako kriminálna činnosť, aj keď je to tak definované. Osobne mi to vobec nevadí, a to este musím robíť oči :)

Oči?

Maroš: No, Janka nám bola v nedele robíť oči s Opalom na chróme pri trati.

Jaaaj :) taký prístup sa mi páči. Mimochodom, aký je váš pohľad na „domácu uměleckú obec“?

Maroš: Ja len poviem fúha... strašne moc ma irituju kvázi streetart umelci, komixoví výtvarníci a zakladatelia streetartu na Slovensku. Teda to citujem kurátorovú obec (myslím tým akademickú výtvarnú scénu, nie underground).

Kedže malujem 13 rokov graffiti / streetart a niekoľko stoviek kúskov som vystrúhal, niečo zo tejto kultúre viem. Preto tak štve, keď sa do počúvam a vidím tieto katedry.

Janka: Keďže ja dosť skvelých výtvarníkov a tvoria sa zaujímavé veci, ale demotivujúco pôsobia všetky tie reči o lobovaní za určitých umelcov v súťažach, ak tu bude takýčko „praktik“ privela, tak to môže umeniu na Slovensku skôr uškodiť.

Nie je ale logické, že aj v umení musia fungovať isté prvky marketingu?

Umenie je tiež len biznis...

Maroš: Skôr by som to definoval tak, že sú tam záujmy na zisku z niektorých výtvarníkov a rôzne osobné vzťahy, ktoré úplne rúcajú možnosť objektívneho uspiet. Citujem kurátora (nemenovalného): „každý má vlastné fažné kone“. V graffiti je fair, že dobré a zlé sa v nóm triedi samo. Nevstupuje do toho ďalšia osoba medzi spoločnosťou a autorm. V umeleckej sfere vzniká biznis efekt, a teda ho vstupuje ďalšia osoba, kurátor, ktorý je vlastný prostredníkom medzi verejnosťou a umelcom. Kurátori sa niekedy stavajú do polohy autorizovaných predajcov nejakej znacky, v tomto prípade umelca či jeho diela. Dá sa teda povedať, že niekedy niektoré produkty (umelec) akoby už nemali možnosť uspiet, pretože monopolys s umením sú ovládané kurátorimi a ti si tlačia svoje produkty.

Janka: V umení existujú takisto objektívne kritériá a nemali by sa podriadať niekoľko subjektívnym predstavám alebo ich záujmom. Umelecká scéna by mala byť objektívne všeestranná.

Myslim, že to nie je problém iba umenia. Každopádne, čo si mi hovoril pred časom, umeniu u nás „neublížuju“ iba kurátori, ale aj profesori... kde je teda pravda?

Maroš: Tento rok medzi mnou a pedagógom nastal komunikačný skrat a keďže je vedúcim katedry, tak mi jednoducho zneroznieli pokračovanie. Najhoršie na tom je, že sme sa o tom vobec nikdy normálne neporozprávali. Jeho spôsob trestu studentom je nekomunikácia a následne vyvodenie dôsledkov. Mrzí ma to, pretože si myslím, že pedagóg by mal byť otvorený

k komunikácii a hlavne s nadhľadom. Riešiť problémy týmto spôsobom sa mi nezád hodné vysokoškolského pedagóga, aj keď to na Slovensku býva pravidlom. Predsa len, na výtvarných školách, kde na pedagóga pripadajú 4 študenti v ročníku, mi to pride absurdne a smutne. Tažko môže študent inicovať nejaký rozhovor, ak pedagóg dáva nájavo nadradenosť nad studentom. Problem nastáva aj v rôznom metri na studentov. Študenti, ktorí sa tolerujú celoročná absencia na dennom štúdiu a ich celková účasť je len inštalácia záverečnej práce. Meter je veľmi divoký, podľa vôle nadriadených.

No pekne. Čiže, aké sú twoje možnosti? Že neukončíš školu, lebo sa profesori nechce?

Maroš: No, Janka nám bola v nedele robíť oči s Opalom na chróme pri trati.

A chceš byť umelec?: P

Maroš: Stále sa výtvarne prejavujem a aj budem, či už som v škole, alebo nie. :P

MYSPACE.COM/ROBERTZELENAK
WWW.MMRADS.SK

